

Datum
2023-04-04

Sida
1 (18)

Planeringsstrategi Sunne kommun 2023

SUNNE | VÄRMLAND

Postadress
Sunne kommun
1. Plan och projekt
686 80 Sunne

Besöksadress
Samhällsbyggnad
Kvarngatan 6
Sunne

Telefon
0565-160 00 växel
+46 565 161 93 direkt
+46 72 204 09 48 mobil

Internet
sunne.se
mikael.persson@sunne.se

Giro och org nr
744-2684 bankgiro
212000-1843 org nr

Styrdokument	
Dokumenttyp	Strategi
Antaget av med datum och paragraf	Kommunfullmäktige
Reviderat av med datum och paragraf	
Dokumentansvarig	Tekniska enheten
Faktaansvarig	Samhällsplanerare
Gäller för	
Giltighetstid	
Tidpunkt för aktualitetsprövning	2023
Relaterade styrdokument	Översiktsplan 2011 med bilagor

Innehåll

Planeringsstrategi Sunne kommun 2023.....	1
Bakgrund och nuläge	4
Inventering av Översiktsplanen	4
Länsstyrelsen.....	5
Sammanfattning	5
Bilaga 1 Redovisning av inventering över översiktsplanens delar som bedöms inaktuella.	6
Tabell 1. Sammanställning över inaktuella delar.....	7
Bilaga 2 – Länsstyrelsens stöd för planeringsstrategi, Sunne kommun.....	14
Viktiga lagar och förordningar från årsskiftet 2018/2019 till september 2022.....	14
Övergripande mål och strategier	15
Internationella och nationella mål och initiativ.....	15
Regionala mål och planeringsunderlag	15
Demografi och sociala värden.....	15
Nationella mål och initiativ	15
Regionala mål och planeringsunderlag	15
Bebyggelse	16
Nationella mål och initiativ	16
Regionala mål och planeringsunderlag	16
Ekonomi och resursanvändning	16
Nationella mål och initiativ	16
Regionala mål och planeringsunderlag	16
Miljö, natur och klimat.....	16
Nationella mål och initiativ	16
Regionala mål och planeringsunderlag	17
Infrastruktur	18
Nationella mål och initiativ	18
Regionala mål och planeringsunderlag	18

Bakgrund och nuläge

En översiktsplan (ÖP) är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur mark- och vattenanvändningen samt bebyggelsen ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är ett av de viktigaste styrdokumenterna. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och hur de ska bebyggas, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisiker det finns och hur detta ska beaktas.

En aktuell översiktsplan är viktig för att det ska ge stöd för efterföljande planering och beslut. Planerna måste vara aktuella för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att planerna är aktuella så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny infrastruktur som vägar, elledningar på stam- eller regionnätet samt vindkraft.

Det har sedan översiktsplanens antagande (2011) tillkommit nya förutsättningar, som till viss del redovisas i Länsstyrelsens senaste planeringsunderlag (2022). Ändringar i PBL har placerat ytterligare fokus på frågan om översiktsplanens aktualitet i samband med ändringen av processen från aktualitetsprövning till planeringsstrategi. Att kommunfullmäktige ska ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ordinarie val. **Antagen senast 11 september 2024.** Ingen antagen planeringsstrategi innebär inaktuell översiktsplan (PBL 2010:900)(Boverket). Om detta inträffar måste kommunen påbörja arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. En inaktuell översiktsplan påverkar arbetet med bygglov, förhandsbesked, detaljplaner, m.m. Det gäller även andra prövningar av tillstånd och ärenden enligt andra lagstiftningar som till exempel miljöbalken. **Andra myndigheter får då göra egna bedömningar** gällande hantering av den fysiska miljön vid exempelvis tillstånd enligt miljöbalken.

Utöver ovanstående förutsättningar håller tidsperioden för kommunstrategin på att gå ut (2025). Två viktiga strategiska dokument som skulle kunna gå hand i hand genom ett gemensamt dialogarbete. Att ta fram en ny översiktsplan kan vara avgörande för kommunens väg framåt, det är också en process som tar 3 år. Skulle planeringsstrategin föreslå att översiktsplanen är inaktuell och politiken beslutar likaså, behöver processen med framtagande startas relativt snart.

Inventering av Översiktsplanen

Vid inventering av Översiktsplanen från 2011 samt dess bilagor MKB och Sammanhållen bebyggelse är ca 85% av sidorna i ÖP i behov av revidering med anledning av inaktuellt innehåll. Över hundra punkter är i planbeskrivning och plankarta i behov av redigering eller fullständig omskrivning.

Externa förutsättningar ser annorlunda ut idag än vad de gjorde 2011. Stora satsningar på statlig infrastruktur bedöms idag orimliga. Vi har en cykelplan och politiskt beslut som förespråkar skolvägar före naturstråk. Det har tagits fram översvämning- och skredkarteringar samt att dialogen kring klimatproblematik har intensifierats och fördjupats. Projekt har uteblivit, som Rottneros satsning i fordonsbränsle, nedgrävning av kraftledning vid Rottneros, utvidgande av kyrkogårdar i kyrkbyarna. LIS (Landsbygdsutveckling i strandnära läge) har helt gjorts om.

Vid framtagandet av översiktsplanen 2011 togs de befintliga fördjupade översiktsplanerna för kyrkbyarna bort och nya införlivades som en del av översiktsplanen. Dessa kartor har revideringsbehov när det

kommer till markanvändningen. T.ex. i Uddheden är mark utpekad för handel när det borde vara bostäder. Cykelvägar utpekade i alla kyrkbyar som borde vara lågprioriterade. Tekniska anläggningar som är utpekade eller inte utpekade, varav lite förverkligats. Sunne kommun bör peka ut i översiktsplanen område vid Södra viken för större etablering. Nya vägområden i kommunen som kanske inte borde vara där de är.

Redovisning av inventeringen finns i bilaga 1.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens stöd för planeringsstrategi, tillsänt oss 2022-10-26.

”Detta underlag är av främst kommunspecifik karaktär, och innehåller underlag om Länsstyrelsens ingripandegrunder och aktualitetsbedömning av Länsstyrelsens granskningsyttrande på kommunens gällande översiktsplan och ändring av översiktsplan. Delen av underlag som berör flera av länets kommuner, gällande förändringar i lagstiftning, mål och planeringsunderlag, är listat i en bilaga till detta dokument.” - Länsstyrelsen

Vi blir i och med detta dokument uppmärksammade på aspekter att ha i åtanke när vi granskar vår egen översiktsplan för att bedöma dess aktualitet. (t.ex. Riksintressen, Totalförsvaret, MKN vatten/luft/buller, RSA, förorenade områden, klimatanpassning)

”Länsstyrelsen vill belysa att sedan antagandet av Översiktsplan 2011 har det kommit nya planeringsunderlag för miljö kvalitetsnormer för vatten, hälsa- och säkerhetsfrågor samt för mellankommunala frågor. Det gör att en del tidigare bedömningar inom dessa områden kan behöva ses över.”

Se bilaga 2 för Länsstyrelsens stöd för planeringsstrategi.

Sammanfattning

Vid inventering av Översiktsplanen (2011) samt dess bilagor MKB och Sammanhållen bebyggelse är stora delar i behov av revidering. ÖP delar andemeningen hos vissa punkter i Länsstyrelsens underlag men det mesta är aspekter som behöver arbetas in i vår översiktsplan separat och på nytt. Barnkonventionen har blivit svensk lag 1 januari 2019, barnperspektivet behöver integreras i översiktsplanen. Miljöbedömningarna kan med fördel breddas till en bredare hållbarhetsbedömning i ÖP. Agenda 2030 och Värmlandsstrategin är andra viktiga strategier som vår ÖP behöver arbeta mot. Statusklassning av recipienter har ändrats, nytt åtgärdsprogram publicerat (2022) för Västerhavets vattendistrikt. Mellan-Fryken ska t.ex. uppnå god ekologisk status 2045 (tidigare mål var 2027). Underlag för översvämning, skyfall, skred har alla uppdaterats sedan 2011 och ger oss mer insikt samt andra förutsättningar framåt. Ämnen som de senaste 5-10 åren ställer högre krav på den fysiska planeringen.

När Sunne kommuns visioner är baserade på inaktuella underlag finns det en risk att ambitionen blir tandlös, när läget den utgår från inte stämmer.

Översiktsplanen är ett paraplydokument till en mängd styrdokument som inte använts eller blivit utbytta (klimatplan, varuförsörjningsplan, tillgänglighetsplan, RSA, avfallsplan, VA-plan, m.m.). Flera av våra verksamheter arbetar annorlunda än vad översiktsplanen föreslår, det av olika anledningar. Anledningar som ändrade lagkrav eller arbetssätt (VA, Avfall, Miljötillsyn, Tekniska, m.m.). En ny översiktsplan ger kommunens verksamheter åter ett helhetsperspektiv.

I aktualiseringsprövningen som utfördes 2019 var bedömningen att det under kommande mandatperiod bör se över förutsättningarna för att revidera den kommunövergripande översiktsplanen. Detta med tanke

på planens ålder och därav förändrade planeringsförutsättningar. Översiktsplanen från 2011 representerar inte vart Sunne kommun står idag, vad vi har åstadkommit och vad vi har ambitionen att möjliggöra. Om Sunne kommun ska kunna ha en röd tråd framåt i bl.a. den fysiska planeringen, som vi internt och externt kan utgå från, bör det tas fram en ny översiktsplan.

Den viktigaste frågan är hur vill vi att kommunen utvecklas framöver? Den gällande översiktsplanen ger få svar på frågor om bebyggelsestruktur och infrastruktur i kommunen. Utöver det är förutsättningarna, som nämnt ovan, annorlunda sedan 2011. Frågor om hur valet av struktur hos utvecklingen framåt påverkar företagare och medborgare, vad är hållbart och inte. Jordbruksmarken och dess väsentliga samhällsintresse behöver beskrivas i en översiktsplan för stöd i efterkommande prövningssteg.

Sammanfattningsvis bedöms gällande översiktsplan i sin helhet vara delvis inaktuell. Ett förestående behov av en ny kommuntäckande översiktsplan bedöms därmed finnas.

Bilaga 1 Redovisning av inventering över översiktsplanens delar som bedöms inaktuella.

Tabell 1. Sammanställning över inaktuella delar.

Sunne kommuns Översiktsplan 2011		
Sammanställning över inaktuella delar		
	Sidan	Kommentar
Planbeskrivningen		
Alla hänvisningar till den gamla FÖP'en för Sunne tätort behöver ändras till FÖP 2022		
"Den största aktuella industribyggnaden väntas ske i anslutning till Rottneros bruk."	2	Det fanns planer på att göra fordonsbränsle. Hittills inte genomfört.
"I kommunens västra del redovisas tre områden som är lämpliga för vindkraftverk. Sammanlagt bedöms ca 90 verk kunna rymmas där."	2	Vindkraftverk finns inom två av områdena, och planer finns på utbyggnad inom det tredje. Staten förväntar sig mer utbyggnad.
"Liksom i den fördjupade översiktsplanen för Sunne tätort, redovisar översiktsplanen utbyggnad av nya vägar i anslutning till en ny bro över Frykensundet norr om centralorten."	2	Väg ovan Brårudsmossen kan vara mycket svårt att genomföra utan 100% kommunal finansiering.
"Dessutom innehåller översiktsplanen en nysträckning av E 45 öster om Elofsrud i kommunens södra del."	2	Svårt att se en flytt/nybyggnation av E45.
Befolkning 13 300	3	Uppdatera
"Enligt det regionala utvecklingsprogrammet består kommunens viktigaste lokala tillgångar av: Stark grafisk industri och förpackningsindustri samt hög tillväxt inom mindre verkstadsindustri Starkt entreprenörskap och hög diversifiering av näringslivet Pendlingsmöjligheter till och från Karlstad, tågförbindelser Utbildning inom flexografi/förpackningstryck Stark besöksnäring inom kultur, natur och hälsa, del av Fryksdalen"	3	Det står inget i nuvarande Värmlansstrategi om Sunnes lokala tillgångar.
3.2.1 Kommunstrategi	5	Ny kommunstrategi finns, dock går den snart ut, ny behövs även där.
3.2.2 Varumärket Sunne	5	Det har utvecklats mycket sedan 2011, se också kommunikationspolicyn
Klimatplan 2009-2014	5	Nu finns miljöstrategi istället
Naturvårdsprogram 2008-2013	5	Det kan anses aktuellt men kompletterande inventeringar kan göras sedan programmet tillkomst 15 år sedan.

"I kommunen finns fem bergtäkter för uttag av grus"	7	uppdatera, 7 st bergtäkter
4.1.2. Vatten - angående regnmängder	7	Se över regnmängder om frågan fortfarande är relevant. Lämpligare med utgångspunkt från en skyfallskartering. Synsättet på problematiken har ändrats/ fördjupats mycket de senaste åren.
4.3.2 1989 "Ditt Värmland"	12	Man ska utgå från detta dokument. Dock är en revidering påbörjad men pausad.
4.4.2 Besöksmål	14	Uppdatera. Besöksmål försvunnit, andra kommit till.
4.5.3 tillgänglighet	16	Behöver uppdateras. Ny plan antagen 2015.
4.6.2 finns 20 master	17	Det har tillkommit fler. Dock kan policyn fortsatt vara gångbar.
utökat strandskydd	18	Inte infört av Lsst än. Ny process 2023.
5.1.3 omgivningsbuller	20	förordning 2015:216 om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Senare ändrats genom sfs 2017:359.
5.1.2 utomhusluft	20	Uppdatera. Luften har blivit bättre.
5.1.4 ytvattenkvalitet	21	Uppdatera. Ny version av MKN finns. Hela ÖP och MKB behöver nog mer fokus på MKN Vatten.
5.1.5 grundvattenkvalitet	22	Ändra om Lysvik. Ingen påverkan av PCP idag men prover tas ändå.
5.1.6 Verksamheter - Miljöfarliga verksamheter	22	Idag 43 st aktiva anmälningspliktiga verksamheter
5.1.7 Förorenad mark	22	Behöver uppdateras.
Handlingsplan för arbete med förorenad mark upprättad 2011	23	Handlingsplanen ersatt av tillsynsplan.
5.1.9 Elektromagnetiska fält	25	Uppdatera. Finns mer än 20tal master idag. Kommunens mastpolicy kan vara fortsatt aktuell med mindre justeringar.
5.2.1 Översvämning	25	Inaktuella underlag. Behöver utvecklas enligt dagens riktlinjer.
Översvämningsskartor	26	inaktuella kartor. Ta bort
5.2.2. rasrisk	26	inaktuellt underlag

Järnvägen passerar genom Öjervik, färdväg för farligt gods. Skyddsåtgärder enligt VA-plan	27	Vattentjänstplan ska tas fram och VA har inte utfört några åtgärder, men det finns framtagna rutiner för hur arbete i vattenskyddsområde ska ske vid tex avverkning mm.
6.1.1 Befolkning	27	Uppdatera
6.1.2. Viktiga funktioner	28	Rottneros skola nedlagd. Redigera texten.
6.2.2 Vattenleder	29	Bryggan utanför Prästbol är inte brukbar. Fler bryggor kan vara obrukbara.
6.3.1 Vägar	29	Se över om en nyanläggning av E45 "runt" Elofsrud är ett mål man vill presentera i ÖP. Fråga om en väg över Brårudsmossen likaså.
Stråk mellan Sunne och Västra Ämtervik, Lysvik och Prästbol. M.m.	30	Se cykelplan för var resurser bör satsas först
Planskild korsning av järnvägen i samband med ny vägbro	30	Är detta fortfarande kvar hos kommunens visioner?
Alla befintliga järnvägsstationer ska vara redovisad på kartan	30	Ja, men Ivarsbjörke, Edsbjörke och Ingmår stannar tåget inte vid idag. Uppdatera. Hur vill vi se utvecklingen framåt?
Angående upprustning av Fryksdalsbanan	30	Uppdatera
6.4.1 Elnät och elförsörjning	31	Uppdatera
6.4.2 Bredband	31	Uppdatera
6.4.2 Bredband	32	Uppdatera
Telekommunikation	33	Det har byggts fler master sedan 2011.
6.4.3 Fjärrvärme	33	I Västra Ämtervik pågick 2011 utbyggnad av fjärrvärme. Frågan om relevansen för tätortens utveckling behöver diskuteras.
6.4.4 Vatten och avlopp	33	Uppdatera. Undanta info om vart vattenverk ligger
6.4.4 Vatten och avlopp	34	Uppdatera. Anläggningen i Västra Ämtervik behöver renoveras.
6.4.5 Avfallshantering	34	Det har tillkommit och det kommer fler lagar kring detta. Behöver uppdateras.
7.1.1 Bostäder	35	Uppdatera

7.1.2 Service	35	Lokal serviceplan för 2020-2023 som gäller nu
7.1.3 Skolor	36	Rottneros och Bäckalund i kommunal regi har utgått.
7.2.1 Industri	36	Inaktuella ytor, underlaget blir ogiltigt.
Bergtäkter	36	Uppdatera antal
Planerar Rottneros bruk utbyggnad av ett energikombinat baserat på träråvara intill bef massafabrik	37	Det har inte förverkligats ännu. (fordonsbränsle)
Upplag för Rottneros Bruk på västra sidan av e45 löses med planskild korsning	37	Frågan behöver revitaliseras och utredas utifrån dagens förutsättningar. Statlig infrastruktur, m.m.
7.2.3 Vindkraft	37	Uppdatera text
Holmby åvc och Holmby flygfält ingår i föp	38	Inte nu längre. Översiktsplanen behöver behandla den frågan istället.
7.3.2 Antal campingplatser	38	Under ständig omvandling, bör kanske beskrivas med ett förhållningssätt snarare än mängd.
7.3.3 Idrottsanläggningar	41	Se över antal anläggningar.
7.4.2 Skogsbruk	41	Se över hur ÖP på bästa sätt beskriver kommunens visioner i förhållande till skogsbruket.
7.4.3 Vattenbruk	42	Fiskodlingen vid Stöpa kvar. Bör kommunen omvärdera sitt förhållningssätt? Och ny utredning av förorenad mark i Stöpafors på gång.
7.4.4 Fritidshusområden	42	Stavik, pågår återigen planering
7.4.5 LIS	42	sid 42-49. Ny LIS-plan framtagen
7.5.2 Uddheden	49	Inaktuella siffror, vattenverket har inte flyttats ut ur tätorten. Sågverket borta. Det mesta behöver skrivas om. Ska ambitionen om t.ex. ny väg vid Kalasmakeriet vara kvar?
Gång- och cykelstråk runt Lillsjön	50	Uppdatera. Se cykelplan
Kyrkogården behöva utvidgas	50	Osäkert om detta fortfarande är aktuellt. Inga planförfrågningar har inkommit för att möjliggöra detta.

7.5.3 Rottneros	50	Uppdatera.
Korsande kraftledning bli jordkabel	50	Har ännu inte blivit jordkabel. (begränsande för ev exploatering)
7.5.4 Västra Ämtervik	50	Uppdatera Inaktuell information.
Västra Ämtervik	50	Hur ställer sig kommunen idag till inställningen av att ta bort bostäder?
Bygga gc-väg längs älv i Västra Ämtervik	51	Uppdatera. se cykelplan
7.5.5 Prästbol	51	Uppdatera
LIS-område i Prästbol	51	Ändrat, skriv om.
Djurhållning i centrala Prästbol upphört	51	Detta behöver ses över i en revidering.
Ta bort bostadshus	51	Hur ska kommunen framåt ställa sig till detta?
Kyrkogården behöva utvidgas	51	Osäkert om detta fortfarande är aktuellt.
7.5.6 Lysvik	51	Uppdatera
Planen ger utrymme för x antal mer bostäder	52	Detta kan behöva förtydligas då detta tekniskt sett inte kan klassas som planberedskap. Snarare en ambition.
Gång- och cykelväg runt udden för attraktivitet	52	Uppdatera. Se cykelplan
Vi behöver inte citera PBL en hel sida.	53	
allmänna riktlinjer för vindkraft	54	detta kapitel kan behöva skrivas om.
8.1.5 Strandskydd och LIS	56	Det utökade strandskyddet fortfarande inte genomfört. Ny LIS-plan antagen
Vatten med övergödningsproblem prioriteras upp	57	Finns inte resurser för detta arbete.
Policy för mobilmaster 2004	58	Med vissa justeringar kan denna policy eventuellt fortsätta nyttjas.
8.4 Hälsa och säkerhet	59	Flera av boverkets publikationer som är under ändring eller ändrade
Djurhållning	59	Här har Sunne kommun antagit utökade regler.
Avstånd hästhållning, djurhållning, gödsling	60	Se över skrivning om avstånd, mm.
Förorenad mark. "vid behov åtgärdade 2013, efterbehandling 2015" osv	61	Allt har inte utförts och det finns sedan 2021 en ny handlingsplan
Lättillgängligt kartskikt med alla kända förorenade områden skapas	61	Karta finns hos Länsstyrelsen.

8.4.3 Hänsyn till översvämning, skred, mm	62	Uppdatera enligt Boverkets riktlinjer.
8.5.3 Kommunikationsanläggningar	62	kapitlet behöver en översyn ang riskavstånd, mm.
9.1.1 Samrådsyttrande länsstyrelsen	63	ÖP baserad på vision som sträcker sig till 2012. Inget bostadsförsörjningsprogram. Flera obesvarade punkter. Flera rimliga att behöva besvara.
9.2.1 Kommunikationer	64	Att åstadkomma en upprustning av väg241 kan vara ett ekonomiskt tungt ambitionsmål. Är det fortfarande kommunens ambition?
9.4 Detaljplaner	65	Inaktuella stycken. ÖP grundar sig därför på inaktuell information, försvarar att arbeta framåt. Uppdatera
9.5 Sammanhållen bebyggelse	66	PBL reglerar detta. Det finns en hel bilaga till ÖP om detta, behövs den?
Innehållsförteckning i slutet. Redaktionell ändring	67	Till sidan 70. Ta bort
Planeringsunderlag för ÖP 2011	72	ca 64% av underlaget är inaktuellt. Är därmed ÖP fortfarande aktuell?
		62 av 73 sidor har någon form, mer eller mindre, anteckning om revideringsbehov. 85% av ÖP har ett revideringsbehov.
Plankartor		
FÖP karta Uddheden		Markanvändningen kan styras bättre. Se över relationen handel kontra bostäder. Vattenverket bör eventuellt markeras ut igen, då man inte följt plankartan. Revidera gång och cykelstråk. Ny väg norr om Kalasmakeriet, är det fortfarande en ambition?

FÖP karta Rottneros		Bedömer att bostäder inte kommer köpas ut. Låt vara gult på kartan. Gc-vägar, se cykelplan. Ytor markerade som skyddsplantering i FÖP är detaljplanelagd som industrimark, planstridigt och behöver att mötas bättre. Rottneros skola, markera som bostäder eller centrumverksamhet istället.
FÖP karta Västra Ämtervik		Gångstråk, se cykelplan.
FÖP karta Prästbol		Gångvägar, se cykelplan. Lis-områden stämmer inte. Ny lokalisering för tekniskanläggning (avloppsanläggning) behövs pekats ut. Nuvarande är inom översvänningsområde.
FÖP karta Lysvik		Gångvägar, se cykelplan. Lis-områden stämmer inte.
ÖP Plankarta 1 Övergripande strukturer		Tåget stannar inte vid Ingmår, Ivarsbjörke och Edsbjörke. Vägområde norr om Brårudsmossen, ta bort? Vissa utpekade småbåtshamnar är inte brukbara, revidera. Ny väg Elofsrud, revidera. Skola i Rottneros, revidera. Gräns för FÖP Sunne tätort, ändras.
ÖP plankarta 2 markanvändningskarta		Peka ut område för CA. Justera FÖP Sunne plangräns. Ta bort vägområde norr om mossen?, mm. Ändra förslag till gc-väg, se cykelplan.
ÖP plankarta 3 hänsyn, mm		Ändra alla lis-utpekanden. Lägg till nya utvinningar, som t.ex. nya tälten vid Spelnäs.

Bilaga 2 – Länsstyrelsens stöd för planeringsstrategi, Sunne kommun

Viktiga lagar och förordningar från årsskiftet 2018/2019 till september 2022

1. Ändring i miljöbalken -LIS (SFS 2020:75)

Ikraftträdande: 2024-09-11 övergångsbestämmelse. (MB)

Rubrik: Lag (2020:75) om ändring i miljöbalken

Omfattning: ändr. 7 kap. 18 e §

Förarbeten: Prop. 2019/20:52, bet. 2019/20:CU7, rskr. 2019/20:168

2. Ändringar i Artskyddsförordningen (2007:845) Ikraftträdande: 2022-10-01

Regeringen har beslutat att ändra i artskyddsförordningen gällande förbudet att störa fåglar. Ändringen innebär att störningar som saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen av en fågelart på en tillfredställande nivå inte omfattas av förbudet.

3. Ändringar med anledning av genomförandet av MKB-direktivet (SFS 2021:785, SFS 2021:786)

Ikraftträdande: 2021-08-02 (PBL och PBF).

Anledningen till ändringarna var att EU-kommissionen har framfört synpunkter på hur Sverige har genomfört MKB-direktivet. Enligt direktivet ska det för vissa byggprojekt göras en bedömning av byggprojektets miljöpåverkan innan det kan genomföras. Förslagen innebär flera förtydliganden i PBL och PBF i de regler som anger förutsättningarna för ett så kallat MKB-projekt, det vill säga ett sådant byggprojekt som omfattas av kraven i direktivet.

4. Ändring gällande privat initiativrätt. Det gäller detaljplanering och exploatörens möjlighet att bidra med planeringsunderlag (SFS 2021:752) Ikraftträdande: 2021-08-01 (PBL).

Lagändringen rör bland annat privat initiativrätt vid detaljplanläggning. Kommunen, om det begärs, behöver i ett positivt planbesked redovisa vilket planeringsunderlag som sannolikt kan behövas i planprocessen. Planintressen får också möjlighet, om kommunen medger det, hämta in ett yttrande från länsstyrelsen angående vilket underlag behövs för att länsstyrelsen ska kunna bedöma detaljplanen. Det förtydligas att någon annan än kommunen får ta fram underlag i form av till exempel utredningar och undersökningar, kommunens ansvar för detaljplaneringen och bedömningen av markens lämplighet påverkas dock inte och kommunen har kvar ansvaret för att underlaget är korrekt och trovärdigt.

5. Ändringar med anledning av tillströmningen av asylsökande eller personer som ansöker om uppehållstillstånd med tillfälligt skydd (SFS 2022:296) Ikraftträdande: 2021-05-02 (PBL).

I samband med dessa ändringar utfärdades förordning om undantag från plan- och byggregler för kommunala ankomstboenden för vissa utlänningar (SFS 2022:297), förordning om undantag från plan- och byggregler för enkla förläggningar för vissa utlänningar (SFS 2022:298) mm.

6. Ändring gällande större attefallshus samt bygg- och rivningsavfall (SFS 2020:589) Ikraftträdande: 2020-08-01 (PBL).

Dels ändrades storleken på attefallshus som är komplementbyggnader, dels gjordes ändringar när det gäller bygg- och rivningsavfall.

7. Undantag för tillfälliga vårdbyggnader och vissa tillhörande åtgärder (SFS 2020:253) Ikraftträdande: 2020-05-01 (PBL).

Ändring för tillfälliga vårdbyggnader och vissa tillhörande åtgärder till följd av sjukdomen covid-19.

8. Översiktsplanering och detaljplan (SFS 2020:76) Ikraftträdande: 2020-04-01 (PBL).

Ändringen gäller bland annat översiktsplanering och detaljplanprocessen. Syftet med ändringar är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Det införs nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör att gälla. Kommunen ska i princip anta en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Vissa av ändringarna gäller direkt, andra från ett senare datum.

9. Ändring i plan- och bygglagen om planprocesser (SFS 2019:949) Ikraftträdande: 2020-01-01 Rubrik: Lag (2019:949) om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) Omfattning: ändr. 1 kap. 4 §, 3 kap. 8, 14, 22 §§, 5 kap. 29 §, 7 kap. 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 §§, 13 kap. 1 § Förarbeten: Prop. 2018/19:162, bet. 2019/20: KU3, rskr. 2019/20:48

10. Lag om Förenta nationernas konvention om barnens rättigheter (SFS 2018:1197) Ikraftträdande: 2020-01-01 Förenta nationernas, FN:s, konvention om barnets rättigheter blev svensk lag. Det innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Av barnkonventionens artiklar anges bl. a. att barns bästa ska beaktas vid alla åtgärder som rör dem och att barn ska få uttrycka sina åsikter i frågor som berör dem.

Barnperspektivet behöver därför integreras i översiktsplaneringen. Boverket fick under 2019 regeringens uppdrag att kartlägga och analysera bl. a. kommunernas arbete med fysisk planering och stadsutveckling i förhållande till barnkonventionen,

Barnkonventionen i fysisk planering och stadsutveckling, Kartläggning och analys (2020). Rapporten återfinns på Boverkets webbplats.

11. Undantag från krav på bygglov för altaner till en- och tvåbostadshus (SFS 2019:412) Ikraftträdande: 2019-07-01 (PBL).

Det infördes ett undantag från krav på bygglov för altaner till en- och tvåbostadshus. Ändringarna innebar även att de bygglovsbefriade altanerna och vissa andra icke lovpliktiga altaner får strida mot detaljplan och områdesbestämmelser.

Övergripande mål och strategier

Internationella och nationella mål och initiativ

1. Agenda 2030 - Styrning och ledning för hållbar utveckling i kommuner och regioner - Vägledning för genomförandet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling (SS 854000:2021) En vägledningsstandard finns att beställa på Svenska institutet för standarder, SIS, som stödjer förtroendevalda och tjänstepersoner i kommuner och regioner i arbetet med att, i sin ordinarie styrning och ledning, integrera och förstärka hållbar utveckling samt främja genomförandet av FN:s Agenda 2030 och de globala målen.
2. Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030
3. Handlingsplan för det statliga genomförandet 2022–2024 av Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030
4. Konventionen om biologisk mångfald - Nya mål för biologisk mångfald FN-förhandlingar pågår för att ta fram ett ny strategisk plan för biologisk mångfald för perioden efter 2020 som ska ersätta de nuvarande Aichimålen. Avsikten var att den nya planen för biologisk mångfald med mål samt indikatorer för uppföljning skulle beslutas för konventionens partsmöte, COP 15, som har framskjutits på grund av pandemi och ska genomföras den 5–17 december 2022. Länk till Konventionen om biologisk mångfald på naturvardsverket.se
5. Den nya Leipzigstadgan (2020) - New Leipzig Charter - The transformative power of cities for the common good Länk till broschyren på European Commission.
6. Territorial Agenda 2030 of the European Union (2020)
7. Rådet för hållbara städer är ett myndighetssamarbete som ska stärka kommunernas förutsättningar att utveckla levande och hållbara städer och samhällen. Rådet för hållbara städer inrättades av regeringen i december 2017. I mars 2022 ändrades och förlängdes rådets uppdrag till och med den 31 december 2030.

Regionala mål och planeringsunderlag

1. Värmlandsstrategin 2040 (2021)
2. Värmland 2060 (2021)
3. Länsstyrelsen Värmland har sammanställt information och underlag till planering och byggande på sin webbplats. Länk till sidan Planering och byggande (lansstyrelsen.se)

Demografi och sociala värden

Nationella mål och initiativ

1. Mål för folkhälsa och God och jämlik hälsa – en utvecklad folkhälsopolitik (Proposition 2017/18:249) Länk till målen på regeringen.se.
2. Mål för Funktionspolitik och Nationellt mål och inriktning för funktionspolitiken (Proposition 2016/17:188) Länk till målen på regeringen.se.
3. Mål för jämställdhet och Makt, mål och myndighet – en feministisk politik för en jämställd framtid (Skrivelse 2016/17:10) Länk till målen på regeringen.se.
4. Mål för arbete mot segregation och Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation (2018) Länk till målen på regeringen.se.
5. Mål för kulturmiljöarbete och Tid för kultur (Proposition 2009/10:3) Länk till målen på regeringen.se. Länk till proposition på riksdagen.se.

Regionala mål och planeringsunderlag

1. Värmlands befolkning 2040 (justering 2021)
2. Vision Ett jämställt Värmland och Jämställdhetsstrategi 2018–2027 (2017)
3. Värmlands kulturplan 2022–2025 (2021)

Bebyggelse

Nationella mål och initiativ

- 1.Mål för boende och samhällsplanering Länk till målen på regeringen.se.
- 2.Boverkets bostadsmarknadsenkät Länk till Enkäten på Boverket.
- 3.En förkortad version av propositionen Politik för gestaltad livsmiljö (2019) Länk till publikationen på regeringen.se.
- 4.Inriktning för träbyggnad (2018) Länk till inriktningen på regeringen.se.

Regionala mål och planeringsunderlag

- 1.Regional bostadsmarknadsanalys Värmlands län 2022
- 2.Regionalt kulturmiljöprogram Ditt Värmland (1989) Kulturmiljöprogrammet är ett länsgemensamt underlag som fortfarande gällande. Kulturmiljöområden och beskrivningar går att sökas fram i Länsstyrelsens webbGIS.

Ekonomi och resursanvändning

Nationella mål och initiativ

- 1.Mål för näringspolitik
- 2.Strategi för hållbar turism och växande besöksnäring (2021)
- 3.Mål för regional utveckling
- 4.Mål för areella näringar, landsbygd och livsmedel Länk till målen på regeringen.se. Jordbruksmarken i hela Sverige är viktig och bör så långt det är möjligt bevaras inför framtiden. Med framtida klimatförändringar blir marken längre söderut mer svårbrukad och då ökar jordbruksmarkens värde i resten av Sverige. Den nationella livsmedelsstrategin har som målsättning att öka självförsörjningsgraden av livsmedel. Om hela Sverige ska vara självförsörjande är det viktigt att behålla jordbruksmark i hela landet. Jordbruksmarken är en ändlig resurs och mycket värdefull vid en växande befolkning och vid en samhällskris. Att jordbruksmarken behålls och utvecklas är också viktigt för att nå miljömålen ”Ett rikt odlingslandskap” och ”Generationsmålet”.
- 5.Strategi för Sveriges nationella skogsprogram (2018) Länk till programmet på regeringen.se. Länk till handlingsplan för programmet. 2018 fattade regeringen beslut som Sveriges första nationella skogsprogram. Skogsprogrammets övergripande vision är att ”Skogen, det gröna guldets, ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi”. Skogsbruket är viktigt att skydda och bruka.

Regionala mål och planeringsunderlag

- 1.Regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020 med förlängningsåren 2021–2022 (2022)
- 2.Skogsstrategi Värmland 2021–2030 (2022)
- 3.Det finns nyttiga planeringsunderlag för jordbruksmark som togs fram för andra län: Länk till Projekt Jordbruksmarkens framtid. Länk till Jordbruksmarkens värden för samhällsplaneringen på Länsstyrelsen i Jönköpings län (2020). Länk till Planeringsunderlag för brukningsvärd jordbruksmark i Norrbotten (2019). Länk till Jordbruksmark i fysisk planering, Vägledning för tillämpning av 3 kapitlet 4 § miljöbalken på Länsstyrelsen i Västerbotten (2021). Länk till Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne (2015). Länk till Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län (remiss, 2021).

Miljö, natur och klimat

Nationella mål och initiativ

- 1.Sveriges nationella miljö kvalitetsmål Sverige har satta miljömål inom ramen för agenda 2030. Alla miljömål berörs av samhällsplanering både indirekt som grönstråk och ekosystemtjänster samt direkt såsom buller, luft och infrastruktur. Miljömålet God bebyggd miljö berör översiktsplanarbetet främst. För detta mål finns det fyra etappmål som ska vara uppfyllda redan 2023 respektive 2025 och de är följande:
 - Andelen gång-, cykel och kollektivtrafik
 - Dagvattenhantering i befintlig bebyggelse
 - Dagvattenhantering i ny eller ändrad bebyggelse
 - Integrering av stadsgrönka och ekosystemtjänster i urbana miljöer

- 2.För att skydda miljön och samhället mot utbredning och skador av invasiva främmande arter finns en EU-förordning. Som ett tillägg till EU-förordningen finns svenska regler i miljöbalken. I november 2018 beslutade regeringen även om en svensk förordning om invasiva främmande arter. Länk till EU-förordningen om invasiva arter på Naturvårdsverket. Länk till

Förordning (2018:1939) om invasiva främmande arter på riksdagen.se. Länk till Invasiva främmande arter på Naturvårdsverket. Länk till Invasiva främmande arter på Havs- och vattenmyndigheten

3.En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan (Prop. 2019/20:65)

4.Underlag till klimatanpassning av nationella myndigheter kan sökas på webbplats klimatanpassning.se.

5.Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har sammanställt rapporter och publikationer om riskhänsyn i fysisk planering.

6.Handbok i kommunal krisberedskap vänder sig till kommunerna och är ett samarbete mellan MSB, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och berörda myndigheter. Handboken är en publikationsserie och innehåller bland annat ett kapitel som är Handbok i kommunal krisberedskap – 2. Kommunala verksamheter – Fysisk planering.

Handboken kommer att byggas ut med nya kapitel under 2022. Under våren kommer det även att publiceras kapitel inom olika riskområden som till exempel värmebölja, oljeutsläpp till sjöss och jordbävningar. Läs mer om Handbok i kommunal krisberedskap på MSB.se. Läs Handbok i kommunal krisberedskap – 2. Kommunala verksamheter – Fysisk planering (PDF)

7.Vattenförvaltning i Sverige

8.VISS – Vatteninformationssystem Sverige

9.EU:s dricksvattendirektiv anger de särskilda krav som ska vara uppfyllda för vatten som är avsett att användas som dricksvatten. Ett nytt direktiv vann laga kraft i januari 2021 och bestämmelserna ska nu införas i svensk lagstiftning.

10.Naturvårdsverket i samarbete med Boverket tog fram en vägledning för hållbar dagvattenhantering. Vägledningen består av flera delar som uppdateras löpande.

11.Sverige har 10 friluftslivsmål. Naturvårdsverket har följt upp friluftslivsmålen 2019.

12.Naturvårdsverket publicerade 2019 vägledningar för Kartläggning naturområden för friluftsliv och Kommunal friluftslivsplanering. Kartläggningen bidrar till kommunernas underlag för fysisk planering. Genom långsiktig planering och löpande verksamhet kan kommunen säkra tillgång, tillgänglighet och kvalitet i natur- och kulturlandskapet för människors utvistelse.

13.Geokartan är en applikation skapad av Sveriges geologiska undersökning, SGU. Man kan ta del av SGU:s kartor över Sveriges geologi.

14.I samarbetet med Naturvårdsverket och Boverket har MSB tagit fram en vägledning för samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering (MSB 793/2015). Vägledningen beskriver hur storskalig kemikaliehantering och Sevesoverksamheter enligt Lag (1993:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor kan hanteras vid etablering av verksamheter och vid exploatering i nära anslutning till dessa. Läs vägledningen Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering på MSB:s webbplats.

I rapporten Bättre plats för arbete (BPFA) (Boverket 1995:5) finns schablonmässiga riktvärden för skyddsavstånd som är nödvändiga för att det ska vara lämpligt att bo och vistas intill en farlig eller störande verksamhet, samtidigt som verksamheten ska kunna utvecklas på den aktuella platsen. Ursprungligen gällde allmänna råd som finns i BPFA äldre plan- och bygglagen. Boverket anser de allmänna råd generellt sett också är tillämpbara även vid tillämpningen av nuvarande PBL.

Regionala mål och planeringsunderlag

1.Länsstyrelsen har sammanställt information om invasiva främmande arter bland annat arter som har bekräftad förekomst i Värmland.

2.Länsstyrelserna har tagit fram en Checklista för begränsad klimatpåverkan som syftar till att ge vägledning för att på ett systematiskt sätt lyfta in frågan om begränsad klimatpåverkan i den fysiska planeringen. (2022)

3.I länsstyrelsen Värmlands regionala åtgärdsprogram för miljömålen 2021–2025 har sju prioriterade åtgärdsområden utsetts tillsammans med andra aktörer i länet. Flera av dessa åtgärdsområden kopplar starkt till fysisk planering och främst rör det områdena Integrering av grönska och ekosystemtjänster i planeringen, Kommunal vattenplanering, Fysisk planering för förnybar energi samt Ökad dialog kring målbilder i skog.

4.Prioriterade åtgärdsområden för miljömålen 2021–2025

5.Varje år följer Länsstyrelsen upp hur den värmländska miljön ligger till i förhållande till miljömålen.

6.Länsstyrelsen Värmland har sammanställt kunskapsunderlag om klimatanpassning som tagits fram regionalt.

7.Länsstyrelsen Värmland i samarbete med SGI har tagit fram en digital kartberättelse tillgänglig på webben för att väcka intresse, skapa ökad medvetenhet och ge en grundläggande kunskap om arbetet med klimatanpassning.

8.Mål för friluftsliv i Värmlands län

- 9.Förorenade områden - mål, strategi och prioritering
- 10.Länsstyrelsens handläggarguide för förorenade områden (Uppdaterades 2020/2021)
- 11.Förvaltningsplan och åtgärdsprogram i Västerhavets vattendistrikt 2021–2027 (samråd 2020/2021)
- 12.Handbok om Strategisk kommunal vattenplanering
- 13.Länsstyrelsens sammanställning av information och vägledning om olika verksamheter och åtgärder i vatten
- 14.Inom Värmlands län gäller förbud mot markavvattning (11 kap. 14 § första stycket miljöbalken) i Grums, Hammarö, Kristinehamns och Säffle kommuner samt i Karlstads kommun utom Älvsbacka och Nyeds distrikt. (4 a § Förordning (1998:1388))

Infrastruktur

Nationella mål och initiativ

- 1.Nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033 (2022) Nationell plan för traskportinfrastrukturen är trafikslagsövergripande för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart. Regeringen fastställer en långsiktig nationell plan ungefär vart fjärde år. Planen kompletteras med årliga beslut om genomförandet av åtgärderna.
- 2.Transportsystemet i samhällsplaneringen (2020) Rapporten beskriver hur Trafikverket önskar att trafikplaneringen ska integreras i samhällsplaneringen och hur transportsystemets behov bör beaktas i arbetet med översiktsplaner, detaljplaner, bygglov och tillstånd.
- 3.Rapporter om Trafik för en attraktiv stad (TRAST) TRAST består primärt av två huvuddokument, men har utvecklats och kompletterats efter hand med ytterligare fördjupningsdokument.
- 4.Funktionellt prioriterat vägnät (FPV) Trafikverket använder FPV som ett av flera planeringsunderlag i en rad olika verksamheter och projekt. Det är också ett underlag i dialoger med andra aktörer i samhällsplaneringens olika skeden. Under 2019 genomfördes en översyn av FPV.
- 5.Nationell strategi för elektrifiering – en trygg, konkurrenskraftig och hållbar elförsörjning för en historisk klimatomställning (2022) Länk till strategin på regeringen.se. Länk till Sammanfattning elektrifieringsstrategi. Länk till Åtgärder i nationell strategi för elektrifiering.
- 6.Strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad (2021)
- 7.Samlad statistik för vindkraftsprojekt finns på Vindbrukskollen (lansstyrelsen.se).
- 8.Nationell plan för moderna miljövillkor för vattenkraften (2020)

Regionala mål och planeringsunderlag

- 1.Länsplan för regional transportinfrastruktur i Värmland 2022–2033 (2022) Läs planen på Region Värmland
- 2.Regionalt trafikförsörjningsprogram för kollektivtrafik i Värmlands län 2022–2026 (2021) Läs programmet på Region Värmland
- 3.Grön infrastruktur - I Länsstyrelsens arbete med grön infrastruktur har det tagits fram kartor över värdeetrakter för sjöar och vattendrag, våtmarker samt för skog och träd. Dessa kommer att publiceras under 2022 i Geodatakatalogen. Kartorna kan till exempel användas i framtagandet av översiktsplaner för att identifiera känsliga områden och se hur värdefulla områden hänger ihop som kan bidra till att få ett landskapsperspektiv inom samhällsplaneringen. Läs mer: Grön infrastruktur på Länsstyrelsen Värmland
- 4.Regionala cykelplan för Värmland har tagits fram av Trafikverket som stöd för ett samlat regionalt vägledande dokument för utveckling av en ökad och säker cykling i länet. (2014) Läs cykelplanen på Trafikverket
- 5.Trafikverkets åtgärdsvalsstudier i Värmlands län Länk till åtgärdsvalsstudierna på Trafikverket
- 6.Elektrifieringslöfte – Handslag för elektrifiering av tunga godstransporter i Värmland (2021) Länk till informationen på Länsstyrelsen Värmland
- 7.Länsstyrelsen påbörjade under våren 2022 projektet ”Regional vindkraftsanalys – potential för hållbar vindkraftsutbyggnad i Dalarnas och Värmlands län” (2022–2024). Projektet är ett samverkansprojekt med Länsstyrelsen i Dalarna och Energimyndigheten. Projektet syftar även till delaktighet och samarbete med länets kommuner. Syftet med projektet är att ta fram ett planeringsstöd samt en regional vindkraftsanalys. Den regionala analysen ska utreda förutsättningar för utbyggnad av vindkraftsverk framöver i länet samt vad de största utmaningarna är. Mera info om den regionala vindkraftsanalysen finns på Robust och flexibelt energisystem | Länsstyrelsen Värmland.
- 8.Järnvägssträckan Stockholm–Oslo Regeringen uppdrar åt Trafikverket att tillsammans med norska Jernbanedirektoratet utreda förutsättningarna för att etappvis utveckla järnvägen på stråket Stockholm–Oslo samt lämna förslag på hur åtgärderna kan finansieras.